

Baltrušaitis Jurgis, (2008) „Fantastický středověk – antické a exotické prvky v gotickém umění“, Jitro, 2008, str. 207 – 208, ISBN 978-80-86983-06-0

Topografický systém feng-šuej (doslova vítr a voda), „nepochopitelný jako vítr, neuchopitelný jako voda“ je celý založen na tomto principu. Je sice obdobou astrologického učení, ale nebeské vlivy se podle něj odrážejí také v zemi. Kresba, zachycující nerovnosti země má tudíž stejný význam jako hvězdné konstelace a lze v ní číst.

Zemskou kůrou hýbají skryté síly. Skládají se ze dvou toků energie, mužského a ženského, pozitivního a negativního, azurového draka a bílého tygra. Příroda dýchá a žije těmito zvířaty, jejich obrysy se rýsují pod povrchem země. Hory a kopce mají podobu těla a údů draka. Jsou protkané jeho žilami a tepnami. Drak ale nebývá osamocen. V jeho blízkosti se vždy plíží tygr. Jejich těla nespočívají nikdy v klidu. Pohybují se a při výdechu uvolňují duchovní energii. Jako by jejich dýcháním příroda obnovovala své skryté síly. Dýchání existují dva druhy, zhoubné a blahodárné, směrem ke středu těla zvířete dech zesiluje a směrem ke končetinám dech slábne. Každíčké místo v krajině je ovládáno dechem zvířete. Ke změření jeho síly je potřeba lokalizovat přesnou polohu draka a tygra. Důležité jsou také další prvky: některé vrcholky hor odpovídají planetám, například špičatý vrchol Marsu, vysoký, ale zaoblený vrchol Venuše, a odráží jejich záři. Hora, ve tvaru zvonu, jejíž vrchol má některé rysy Venuše, vyzařuje zhoubné světlo na Velkou medvědici. Velmi neblahé jsou vrcholy podobné koňskému oku, želvě nebo košíku. V topografii určitého místa má vše svůj význam, každá nerovnost půdy má vliv na osud lidí, kteří na ní žijí.

Původ tohoto druhu geomantie, souvisejícího s kultem mrtvých, kteří z hrobů diktují svou vůli, spadá do dávných dob. Praktikována byla již za vlády dynastie Chan, ale teprve za vlády dynastie Sung získala definitivní a systematickou podobu, již si uchovala až do dnešní doby. Princip feng-šuej sloužil k hledání míst se zhoubnými výpary ještě v době evropských koncesí.

....

Teoretik sungské doby Žao C'-žan se vyjadřuje jako geomant: „Hory zajiště mají vlastní tep, takže jsou jako živé tvorové a nikoliv jako mrtvé věci“. Dvojí chápání krajiny prostupuje i odbornou terminologií.

....

S představou živých organismů uvnitř neživé hmoty se v Evropě setkáváme u Brunetta Latiniho a Leonarda da Vinci, kteří ji však přirovnávají především k člověku a makrokosmu: kosti podpírající svalstvo odpovídá skalám podpírajícím půdu, tok krve rozvětvenými žilkami odpovídá oceánu, protékajícímu bezpočtem řek a jeho příliv a odliv je dechem země. Mikuláš Kusánský přirovnává zemi ke zvířeti, jehož srst je tvořena lesem.

....

Více než ve filozofických spisech se systém feng-šuej na Západě odráží například v zobrazení kamene mudrců v gotickém „Herbáři“ ze 14. Století.... (str.208)

....

„Číňané pečlivě zkoumají tvář hor a hledají veškeré tepny a vnitřnosti nešetříce námahy ani výdajů a snaží se najít šťastnou zemi, čili hlavu, ocas a srdce draka...“ (Martini, Novus Atlas Sinensis, Haag, 1655, s.17)